

Tweedaagse wandelroute door het Heuvelland, Zuid-Limburg

Dag 1, Valkenburg - Slenaken

Deze wandeling is een 'moetje' voor wie houdt van lieflijk glooiende heuvels, malsgroene velden, akkers vol graan en flodderbloemen en van typisch Limburgs als stegelkes, Lieve Heren, holle wegen, hagen en heggen. Dag 1 van deze tweedaagse tocht Valkenburg-Slenaken, Slenaken-Eijsden volgt grotendeels OV-stapper Heuvelland, maar door Valkenburg wandel je een alternatief langs De Kluis in het Schaelsbos en via kasteel Schaloen. Tip: de orchideeëntuin in het Gerendal. Die is mooi! En de zomer lang geopend.

Facts & Figures

- **Start:** Station Valkenburg centrumzijde. Eindpunt: Slenaken Dorpsstraat, halte bus 57 'Slenaker vallei'.
- **Lijn/lus:** Lijnwandeling (A-B). Het tweede deel van de route voert van Slenaken naar Eijsden.
- **Afstand:** 20,6 km
- **Overnachten:** Vlak bij het eindpunt in Slenaken zijn meerdere hotels en B&B's, op steenworp afstand van het startpunt van dag 2.
- **Navigatie:** De route volgt eerst blauwe paaltjes en valt vanaf punt C samen met de geelrood markering van OV-stapper Heuvelland.
- **P:** Q-park bij station Valkenburg.
- **Horeca:** In Valkenburg, Gulpen en Slenaken.
- **Honden:** Niet toegestaan.
- **Tip:** Draag bedekkende kleding vanwege brandnetels en kans op teken in de zomer.
-

Routebeschrijving

A t/m (..) verwijst naar het punt op de route waar je je bevindt. Zie de ANWB-wandelgids.

[1] t/m [...] verwijst naar een 'weetje', onderaan de routebeschrijving.

LA = linksaf; RA = rechtsaf; RD = rechtdoor; ri = richting.

A/Start = De route start bij het oude station van Valkenburg [1]. Vanaf centrumzijde station (bij Café Stationnerie) sla LA, Stationsstraat.

Steek RD de weg (Nieuweweg) over en volg weg links van roodbruin gebouw (politie), verderop fietspad. Eind pad bij spoortunnel RA, Hekerbeekstraat. Op driesprong met kleine rotonde LA, Steenstraat. Na ruim 150 m houd links aan, onder spoor door. Op splitsing bij kruisbeeld houd links aan, volg de **blauwe route** tot aan de slagboom bij De Kluis [2]. Onderweg schitterende uitzichten over het Geuldal. Op de steile kalksteenwanden van de Heunsberg torent de kasteelruïne van Valkenburg [3].

Op splitsing RD, groen paaltje, pad daalt. Pad kruist spoor en daalt verder door bos. Onderaan LA en meteen RA bruggetje over, handwijzer Kasteeltuin. Je komt bij ingang kasteel Schaloen [4].

B = Tegenover ingang kasteel LA. Steek RD doorgaande weg over. Op splitsing bij St.-Jansboskapel RD, geel. Sla 200 m na bosrand LA. Bovenaan, op splitsing RA. Na ruim 800 m op splitsing RD. Na weer 800 m kom je bij driesprong met handwijzer ri 'Orchideeëntuin Gerendal'.

C = Op driesprong LA ri Orchideeëntuin, pad daalt. Je passeert de ingang van de orchideeëntuin [5] en komt na 50 op driesprong met kruisbeeld, ga hier RA. Eind LA, pad stijgt door bos. Op T-splitsing met bankje scherp RA, landweg. Let op: na 800 m kruist de landweg een graspad.

D = Sla LA graspad op (geel-rood). Na 300 m RD klinkerweg oversteken, landweggetje. Einde pad LA, breed grindpad. Eerste afslag (bij Het Gericht, met 'goede' Lieve Heer [6]) ga RA, karrenspoor. Op splitsing eind akker RD, pad daalt [7]. 50 m na zendmast op splitsing RD, karrenspoor, daalt. In Gulpen eind pad op kruising LA, brede asfaltweg (Beversbergweg). Einde RA, Dorpsstraat, komt uit op plein met terrassen, Markt [8].

E = Hou linkerkzijde plein aan, langs de Gulp, Marktstraat. Steek de Rijksweg over. Na 20 m bij standbeeld RA, pad langs riviertje de Gulp. Einde RA, stoep langs asfaltweg, de Gulp over. Na 100 m weg oversteken en **RD** (i.p.v. LA), voetpad links langs vijver. Eind vijver RA en op de hoek LA. Pad buigt RA langs kasteel Neuborg [9].

Einde kasteelmuur LA, handwijzer ri Pesaken, door stegelke (draaihekje, [10]), graspad. Eind graspad, door stegelke, Gulp oversteken en RD. Pad komt uit op asfaltweg.

F = Op asfaltweg RA, handwijzer ri Pesaken. Op kruising met vakwerkhuis RD door Pesaken. Net na huisnr. 17 **RD**. Na ruim 250 m in bocht naar rechts: RD, via stegelke smal aarden pad op, nog een stegelke door en vervolg alsmaar RD. Eind pad LA, karrenspoor. Na 75 m eerste pad (bij Mariakapelletje) RA, langs linkerzijde hoeve Karsveld. Asfaltweg RD oversteken, via stegelkes het aarden pad volgen (let op, scherpe randen aan loodkap paaltjes). Eind pad RA, houten brug over. Na 40 m kom je bij dikke boom en alweer een stegelke.

G = Sla hier LA (let op, brokstukken in de bodem). Voetbrug over, volg pad dicht langs de Gulp. Na ruim 100 m op splitsing RA, zwart paaltje (RD staat groen paaltje). Na ruim 100 m op driesprong vóór brug: LA, hek door, pad door boomgaard [11]. Eind dal, trap op. Pad buigt naar links en steekt grasland over richting bos. Circa 70 m na bosrand RA (geel-rood). Pad daalt, negeer zijpaden. Pad verlaat bos en komt uit bij draaihekje met zwart, groen en wit-rood markering.

H = Sla hier LA, graspad door Het Grootte Bosch [12]. Houd riviertje de Gulp steeds aan je rechterhand. Na ruim 400 m, bij hek met houten handwijzer, sla LA ri Slenaken. Volg pad alsmaar RD, via draaihekjes en vlonders. Na derde vlonder, hekje door, dwarspad oversteken en RD. Op asfaltweg RA, de Gulp over ri kerk Slenaken. Na 50 m bereik je centrum Slenaken (met accommodatie en halte Slenaker Vallei van bus 57 naar Maastricht). EINDE

WEETJES

[1] Op een oud stationnetje

Station Valkenburg laat meteen zien waar Limburg van (op)leeft: mergel. Prachtig okergeel is het als de zon erop schijnt. Dit ijzersterke bouwmetaal (samengeperste zeedieren) wordt gewonnen in de nabij gelegen Sibbergroeve. Zelfs de kathedraal van Den Bosch is eruit opgetrokken. En ook dit oudste station van Nederland dus, uit 1853.

[2] De Kluis op de Schaelsberg

Op deze bijna mystieke plek onder hoge bomen staat De Kluis, een kluizenarij die tot 1930 bewoond is geweest. De cirkel van 14 nissen beeldt de belangrijkste gebeurtenissen van de lijdensweg van Jezus uit. Al eeuwenlang wordt er de laatste zondag van juni een openluchtmis gehouden.

[3] Kasteelruïne met Fluweelengrot

In 1672, aan het begin van de Hollandse Oorlog, werd het kasteel van Valkenburg ingenomen door de Fransen met als doel Maastricht te veroveren. Zo ver kwam het niet, want Willem III wist het kasteel te heroveren en blies het voor de zekerheid maar op. In het

zachte mergel van het ondergrondse gangenstelsel, de Fluweelengrot, is een complete kapel uitgehakt.

[4] Kasteel Schaloen

Het omringende moeras, de bijna twee meter dikke muren en 10 cm dikke eikenhouten deuren maakten de 12^e-eeuwse burcht onneembaar. In 1984 verliet de laatste gravin het kasteel. Alleen de brasserie (dagelijks 10-17 uur, www.schaloen.nl) en de kasteeltuin zijn open voor publiek.

[5] Orchideeëntuin Gerendal

Purperorchis en vele andere orchideeën en kalkminnende plantjes ontdek je in de orchideeëntuin van het Gerendal. Langs de paadjes die over de helling zijn uitgezet, groeit een zee aan moois, van wilde akelei, krijtwalstro tot Duitse gentiaan en zo'n vijftien soorten orchideeën. De tuin is open van begin mei. Vrijwilligers geven rondleidingen (mei en juni, 10-17 uur).

[6] Verkeerde Lieve Heer

Typisch Limburgs zijn de wegkruisen en veldkapellen. Vergeet niet dat Christus voor ons aan het kruis is gestorven, is de boodschap. Bij een 'Verkeerde Lieve Heer' is het hoofd naar de linkerschouder geknikt. Er zijn hagelkruisen (bescherming tegen noodweer), ongevals- of memoriekruisen en ook zoen- en moordkruisen, zoals verderop bij Het Gericht. Bid voor de ziel van de overledene, is het verzoek.

[7] Geen heuvels maar dalen

Die trotse boom, in een bocht van het pad dat hier uitklimt van dal naar plateau ... toch net een kloon van de beroemde *Sycamore Tree* langs de Pennine Way? De fraaie dalen in het Limburgse landschap zijn gevormd door de riviertjes Gulp en Geul, die zich 'ingeschuurd' hebben in het zachte mergel. Ze ontspringen in België. De Gulp mondt bij Gulpen uit in de Geul, het snelst stromende riviertje van Nederland.

[8] Vloeken in de kerk

Bergje op, bergje af en daar ligt Gulpen, het mekka van het Gulpener bier. Toch even opletten waar je aanschuift. Hangt de Brand-vlag uit, dan wordt er bier getapt van de Heineken-brouwerij uit buurdorp Wijlre. De grondstoffen voor het Gulpener bier (gerst, rogge, tarwe, spelt) haalt De Vrije Brouwer bij lokale boeren. Vragen naar iets anders dan Brand of Gulpener is hier, op het oergezellige plein van Gulpen, vloeken in de kerk, aldus een van de serveersters.

[9] Kasteel Neuborg

Een imposant kasteel, maar helaas hermetisch afgesloten. De kasteelweide is lekker drassig door het opborrelende water.

[10] Slimme stegelkes

Je kunt er niet omheen, wel er doorheen, de beroemde stegelkes van Zuid-Limburg zijn slimme draaihekjes. Ze houden fietsers en koeien tegen, maar wandelaars kunnen door draaien door naar de allermooiste paadjes, dwars door bossen, velden en akkers.

[11] Langs een muizenpaadje

Vorbij de Groenendaalsemolen van Pesaken voert een muizenpaadje over de langgerekte hellingen van het Gulpdal, via draaihekjes, langs dromerig kijkende koeien en bermten vol bloemen en kruiden. Als toetje een vakwerkhuis tegen een decor van kolossale bomen. En dit is nog maar een voorproefje van straks, het Groote Bosch.

[12] Het Groote Bosch

De laatste kilometers en wat zijn ze mooi. De Gulp heeft de bodem diep uitgesleten met hoge steile bermten als resultaat. Inderdaad, net Klein Zwitserland! Met wat fantasie wandel je door een mals, met bloemen doordrenkt alpenweide, waar roomwitte vleeskoeien grazen langs een ruisend bergbeekje. De berg zul je niet vinden. Hooguit Hotel Berg en Dal, een handige tussenstop in Slenaken op deze tweedaagse. Er zijn nog wel wat stegelkes te gaan ...

Deze wandeling komt uit de ANWB wandelgids | 52 wandelroutes in Nederland.

Routes en teksten: Nanda Raaphorst, www.nandaraaphorst.nl, nraaphorst1961@gmail.com